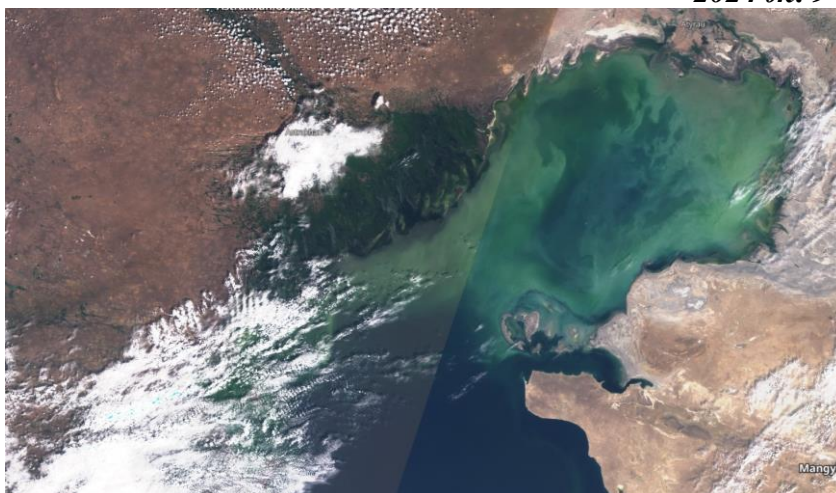

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №32 БЮЛЛЕТЕНІ

2024 ж. 9 тамыз, жұма

1-сурет. 2024 ж. 7 тамыздағы ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің фотосуреті (Sentinel-3 OLCI)

**2024 Ж. 8 – 13 ТАМЫЗ АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

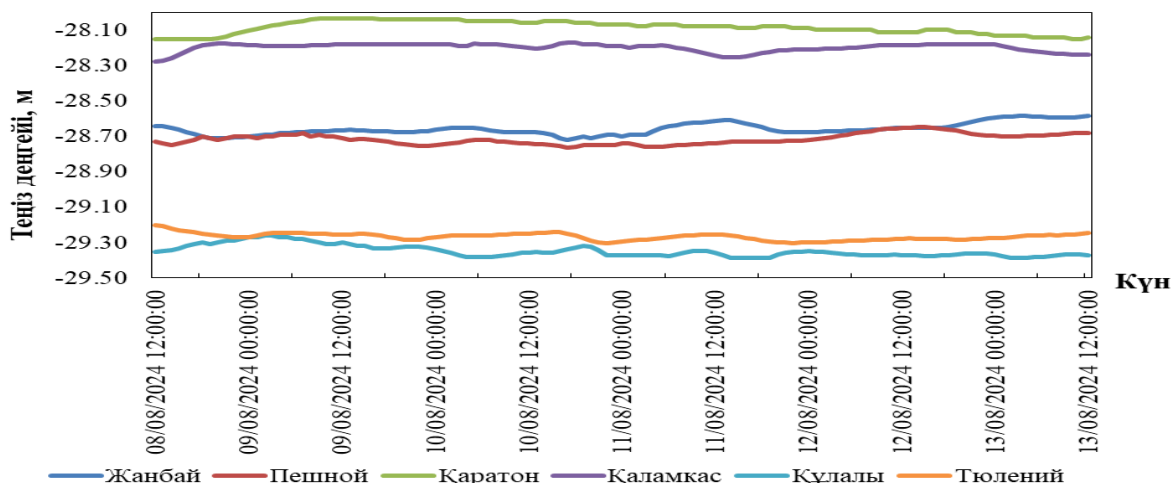
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

2024 ж. 8–13 тамыз аралығында теңіз деңгейінің минус 28,71 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,03 м-ден минус 29,39 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Т Пешной, Құлалы арал, Жанбай, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды.**

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2024 Ж. 8 – 13 ТАМЫЗ АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

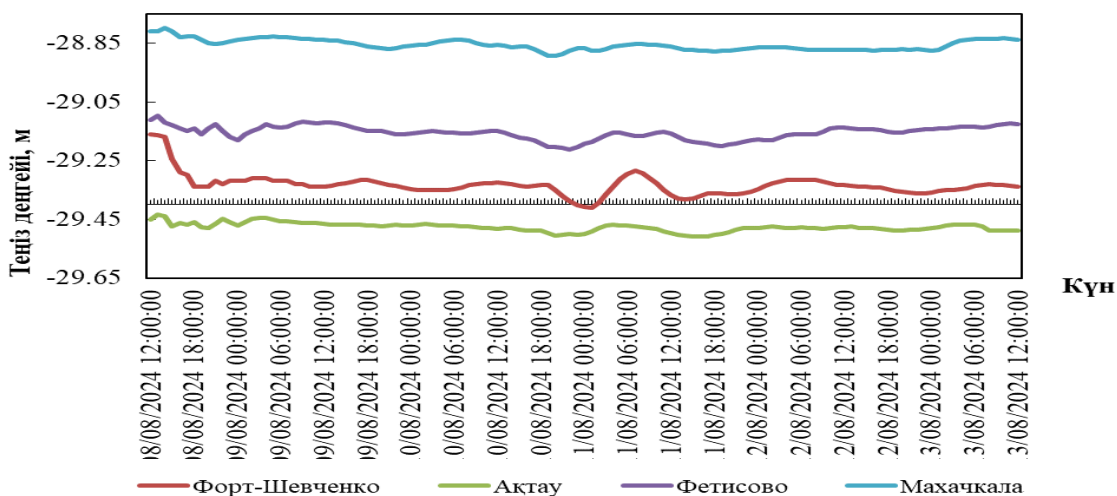
2024 ж. 8–13 тамыз аралығында теңіз деңгейінің минус 29,21 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,80 м-ден минус 29,51 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды**.

Форт-Шевченко ауданында 8 тамызда желкөтерме байқалды және теңіз деңгейі көтерілу 24 см құрады және БЖ бойынша -29,16 м белгісіне жетті.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕНГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-58 (-28,58)	13/08/2024 12:00:00	-72 (-28,72)	10/08/2024 17:00:00	-66 (-28,66)
Пешной	-65 (-28,65)	12/08/2024 15:00:00	-0,76 (-28,76)	10/08/2024 17:00:00	-71 (-28,71)
Қаратон	-3 (-28,03)	09/08/2024 09:00:00	-15 (-28,15)	08/08/2024 12:00:00	-9 (-28,09)
Қаламқас	-17 (-28,17)	10/08/2024 17:00:00	-28 (-28,28)	08/08/2024 12:00:00	-20 (-28,20)
Құлалы	-126 (-29,26)	09/08/2024 02:00:00	-139 (-29,39)	13/08/2024 03:00:00	-135 (-29,35)
Тюлений	-120 (-29,20)	08/08/2024 12:00:00	-130 (-29,30)	10/08/2024 22:00:00	-127 (-29,27)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-116 (-29,16)	08/08/2024 12:00:00	-141 (-29,41)	11/08/2024 01:00:00	-133 (-29,33)
Ақтау	-143 (-29,43)	08/08/2024 13:00:00	-151 (-29,51)	11/08/2024 16:00:00	-148 (-29,48)
Фетисово	-110 (-29,10)	08/08/2024 13:00:00	-121 (-29,21)	10/08/2024 22:00:00	-115 (-29,15)
Махачкала	-80 (-28,80)	08/08/2024 14:00:00	-89 (-28,89)	10/08/2024 19:00:00	-86 (-28,86)

ГОУ* - гринвич орташа уақыты

2024 ж. 1 – 7 ТАМЫЗ ТЕҢІЗ ДЕНГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,97 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,63 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,34 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,06 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,61 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,62 м-ге сәйкес келді.

Ескерту: 8 тамыздан бастап теңіз деңгейінің төмендеуіне байланысты ТГБ Фетисово бойынша бекеттің сәкестендіру деңгейін жаңартылды.

**СОЛТУСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ**

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының МИКЕ 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т. Пешной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел. (717)2 79 83 12

e-mail: ugmikm@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.